

Megemlékezés Dr. Dobos Györgyről

Az OMBKE fémkohászati szakosztály vezetőségének felkérésére Várhelyi Rezső megemlékezett Dobos Györgyről, egyesületünk volt elnökéről, a magyar alumíniumipar kialakításában döntő érdemeiket szerzett egyéniségéről. Várhelyi Rezső éveken át volt Dobos György közvetlen munkatársa. Ezért személyes élményei alapján méltathatta annak a szakembernek a pályafutását, aki nyelvismerete és nagy műszaki intelligenciája révén nemcsak ismert és elismert tagja volt egyesületünknek, hanem emberi magatartásával is rászolgált arra, hogy az utódok megtartsák emlékezetükben.

Tisztelt ünnepi vezetőségi ülés!

A fémkohászati szakosztály elődjét, az alumíniumszakosztályt 1949. február 9-én alapítottuk, mintegy 70-80 fős tagsággal. Első elnökünk dr. Gillemot László, titkárunk dr. Dobos György volt.

Dobos György 1920-ban született Budapesten. Iskoláit a fővárosban végezte, érettségi vizsgát is itt tett. Egyetemi tanulmányait Grenoble-ben folytatta, ahol 1946-ban szerezte meg vegyészdiplomáját. Ugyanott doktorált, és megkapta a fizikai tudományok doktora címet. Közben kereső munkát is vállalt. 1943-1949 között a francia Nemzeti Tudományos Kutatóközpontban (C.N.R.S.) dolgozott.

1948-ban tért vissza Magyarországra. A Nehézipari Minisztériumba vették fel főmérnöki megbízatással, és itt dolgozott 1956-ig. 1956-ban nyerte el a Műszaki Tudományok Kandidátusa címet.

1956-tól 1961-ig a KGST-ben képviselte hazánkat a Szinesfémkohászati Állandó Bizottság titkáráként. A kormánytól 1961-ben kapta meg kinevezését a Nehézipari Minisztérium főosztályvezetőjévé. Ezt a feladatot a Magyar Alumíniumipari Tröszt megalakulásáig látta el, amelynek 1973-ig volt vezérigazgatója. A MAT megalakítása nagyrészt az ő következetes iparpolitikai tevékenységének köszönhető. Ennek a szervezetnek a me-

gindításával olyan iparági sikersorozatoknak vetette meg az alapját, amely utódai alatt is, közvetlenül a rendszerváltásig csak felfelé ívelt.

1973-ban UNIDO-felkérést fogad el, és ebben a szervezetben – mint az Iparpolitikai Főosztály helyettes igazgatója, majd az Ipari Műveletek Főosztályának

engedélyezett, másodállású kutatójaként a Gillemot-tanszéken dolgoztam. Éppen egy kísérlet elvégzésén, amikor Keller adjunktus úr kíséretében megjelent egy karcosú, magas úr. Dr. Dobos György a velem szemben lévő íróasztalt kapta, így jelentős időt töltöttünk együtt. Úgy

■ 1. KÉP. Dr. Dobos György munkatársával és egyik legkedvesebb barátjával, Szalay Jenővel hallgatója egy egyesületi gyűlésnek.

helyettes vezetője – 10 éven át tevékenykedett bel- és külföldi partnerei teljes megelégedésére.

1982-83-ban műszaki főtanácsosként munkálkodik, elsősorban a fejlődő országokba irányuló segítségnyújtások megszervezését irányítja.

Nyugdíjba vonulása után – mint egész életében – továbbra is a tőle megszokott energiával, munkabírással tevékenykedett, részben az UNIDO keretében külföldön, részben különféle gazdasági és civil szervezetekben idehaza. Legkiemelkedőbbnek tartom az egyesületünkben, az OMBKE-ben végzett tevékenységét.

A további mondandóim megértéséhez, megfelelő értékeléséhez beszélnem kell személyes kapcsolatunkról. 1948 nyarán a Gillemot-tanszék demonstrátoraként, valamint az akkori nevén Fémipari Kutatóintézetnek a Minisztertanács által

érezem, egyértelmű, hogyan és miért válhattam, Gyuri életének még élő tanújává.

Beszélgetéseink során ismertem meg, hogy miként alakult ki benne az egyesület szeretete, és hogyan jutott el a gondolatig, miszerint szükség van egy külön alumíniumszakosztály megalakítására. Megszállottan érvelt és harcolt egyesületünk Lónyai utcai helyiségében több megbeszélésen a szakosztály létrehozása érdekében. Dr. Domony András, az Alumínium és Könnyűfémipari Kutatóintézet technológiai osztályának vezetője – akkori főnököm – vitt magával arra a megbeszélésre, amelyen számos egyesületi személyiség volt jelen: dr. Osztrovszky György (az OMBKE akkori elnöke), Jakobi Laci bácsi, Domony Bandi, Dobos Gyuri, Gelei Nándor professzor, Becker Ervin, Köves Elemér és mások. Ezen a megbeszélésen Dobos György felvázolta a világ

alumíniumiparának általános helyzetét, ezen belül hazánk szerepét, és véleménye szerint várható alakulását. Elengedhetetlennek tartotta szakembereinknek egy társadalmi szervezet keretében megvalósuló összefogását. Erre az OMBKE volna a legalkalmasabb működési tér. A jelenlévők elhatározták az Alumíniumipari Szakosztály létrehozását. Dobos György felvázolt elképzeléseit elődeink, szakosztályunk minden tagja, ki-ki a maga területén az ő közreműködésével, időszakonként az ő vezetése alatt valósította meg.

Dobos munkásságának néhány fontos és eredményes esemény, amelyekre joggal lehetett büszke, a különféle nemzetközi egyezmények. Így elsősorban a Szovjet–Magyar Tíműködés-alumínium Egyezmény és a lengyelekkel megkötött hasonló megállapodás, majd a Csehszlovák Népköztársasággal megkötött bauxit-szállítási szerződés, a Cegedur–Pechiney-egyezmény. Ezek a megállapodások komplex szerződésrendszerként alumíniumiparunkat elsősorban Európában, de még világviszonylatban is fontos helyre sorolták be. Ebben a tevékenységben hallatlanul fontos szerepe volt Dobos György közismert nyelvtudásának és mélységesen „emberi” gondolkodásmódjának. Tolmács nélkül tárgyalt francia, német, angol és orosz nyelven. Tárgyalópartnerei nagy örömmel hallgatták szellemes latin idézeteit.

Jómagam jelen lehettem első olaszországi kiküldetésén, és megtapasztalhattam, hogy milyen lelkiismeretesen készült fel az őt érdeklő kulturális, törté-

nelmi és művészeti látványokra. Nagy örömmel olvasta és fordította a látóterünkbe kerülő latin feliratokat. Szabad óráit is feláldozva minden alkalmat megragadott, hogy minél mélyebben megismerje a római–olasz kultúrát.

Hallatlan érzéke volt ahhoz, hogy időben és korán felismerje egy-egy új műszaki megoldás, találmány perspektíváját. Erre példa a műkorund-technológia kifejlesztésében, gyártásának megvalósításában való lelkes közreműködése.

Dr. Dobos Györgynek az alumíniumipar iránti elkötelezettségére jellemző a következő történet:

Egy külföldre kiutazott, öttagú alumíniumipari delegáció tagjaként egy péntek délután megkérdezte, hogy én is akarok-e a többiekkel bevásárlókörútra menni. Nemleges válaszmra így szólt: Gyere, akkor ülünk le egy Camparira. Leültünk, és megint elmondta elképzeléseit a hazai alumíniumipar további fejlesztéséről. Nem kell részleteznem, hogy mindaz, ami megtörtént az ő ideje alatt és után, pontosan szerepelt az általa felvázolt elképzelésekben.

Hasonlóképpen, egy másik alkalommal, amikor az UNIDO-ban dolgozott és hétvégén Bécsből hazaérkezve leült velem a Balatonalmádiiban lévő MAT-üdülő teraszán, kifejtette elképzeléseit az akkor kritikus helyzetben lévő MAT várható, további fejlődéséről. Az események őt igazolták.

Szerelmese volt a vitorlázásnak, a víznek, a Balatonnak és a tengernek. Olyan lelkesedéssel és rajongással tudott be-

Kedves Kollégák, Olvasók!

Dobos György életéről számos anekdota, elbeszélés, tréfa kering. Kérjük, hogy az előbbi ismertetés kiegészítésére alkalmas, bármilyen vídám vagy komoly históriát szíveskedjenek (-jete) beküldeni a BKL Kohászat és/vagy a Mi Múzeumunk szerkesztőségének (Kézírással is lehet!). Az összegyűlt anyagból szeretnénk egy „Dobos emlékfüzetet” kiadni.

Köszönettel,

a szerkesztők

számolni vitorlás útjairól, hogy hallgatói szinte vele együtt szelték a fodros hullámokat pompás, tókesúlyos hajóján. Mindenki számára, akinek alkalma volt hallgatni lelkes ismertetéseit, örök élményt jelentett egy-egy ilyen, vele töltött délután.

Elkalandoztam. Arról akartam még beszélni, hogy egyesületünk elnöki tisztét is betöltötte. Az OMBKE tiszteleti tagja és számos egyesületi kitüntetés birtokosa volt.

Végül megemlítem, hogy rá jellemző módon – végakaratként – azt kérte, hogy visszatérhessen szerelméhez, a vízhez. Nem akart nagy felhajtással járó temetést, pompás szertartást. Legszűkebb családi körben képzelte el a test visszatérését az őselembe. Hamvait a Duna vízébe szórták.

Áttekintés a vanádium világpiacon

A vanádium az acéltipar egyik fontos adalékanyaga. 2000-ben a világ becsült vanádiumtermelése 43 kt volt és 1999-hez képest csak alig nőtt. A fogyasztás ugyanakkor az acélfogyasztással párhuzamosan, több mint 7%-kal nőtt. Az acélfelhasználás 2001 évi csökkenése a vanádium-pentoxid és vanádium előtvözetek felhasználásának és árának csökkenéséhez vezetett. A közeljövőben sem számítanak jelentős igény- és/vagy árnövekedésre. Az alacsony áron pedig szinte eltűnik a vanádiumtermelés nyeresége. A helyzetet rontja az energiaárak magas szintje is.

(☞ 41st Annual Conf. of Metallurgists of CIM, Montreal 2002, Canadian Inst. of Mining, Metallurgy and Petroleum p. 17-27.)

**Az OMBKE fémkohászati szakosztálya értesíti tagjait, hogy
2004. május 6-án 14:00 órakor tartja a**

SAKOSZTÁLYI TISZTÚJÍTÓ KÜLDÖTTGYŰLÉS

**Helyszín: Székesfehérvár,
ALCOA művelődési centrum**

Napirend: Elnöki bevezető, a küldöttgyűlés
tisztviselőinek megválasztása
Beszámoló a fémkohászati szakosztály
munkájáról
Hozzászólások, indítványok
Kitüntetések
Tisztújítás
Elnöki zárszó

A küldöttgyűlés nyilvános, melyre minden egyesületi tagot szeretettel várunk!

A fémkohászati szakosztály vezetősége